

سیامک قاسمی، پیمان مولوی، علی سعدوندی، مرتضی افقه، محمدصادق مشایخ، علی مروی، علی اصغر سمیعی و... تنها تعدادی از چهره‌های فعالی هستند که مداوم درباره فشرده شدن فنر خیالی نرخ ارز نظریه‌پردازی می‌کنند و رسانه‌های معاند اقتصاد ایران یا رسانه‌هایی که در افزایش قیمت ارز ذینفع هستند با پوشش همه‌جانبه اظهارات این گروه افراد تلاش می‌کنند فضای ذهنی عموم مردم در این قالب شکل بگیرد تا سطح انتظارات تورمی جامعه کاسته نشود. رسانه‌هایی همچون فردای اقتصاد که وابستگی مالی به یک هلدینگ مالی دارد و ثبات نرخ دلار منجر به عدم کسب منفعت این نهاد مالی می‌شود دائماً مطالب و محتوایی نسبت به جمع شدن فنر ارزی منتشر می‌کند. رسانه‌های زنجیره‌ای روزنامه دنیای اقتصاد، اکوابران و اقتصادنیوز نیز به کرات نسبت به این موضوع تولید محتوا کرده‌اند. رسانه‌های مخالف دولت سیزدهم و نزدیک به جریان اصلاح‌طلبان نیز بارها به انتشار گزارش‌هایی در راستای تهییج انتظارات تورمی و شکل‌گیری این روایت غلط در خصوص فشرده شدن فنر خیالی نرخ ارز تلاش کرده‌اند.

ضرورت تثبیت نرخ ارز برای کاهش انتظارات تورمی

بانک مرکزی از اواخر سال گذشته با اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی، نرخ ارز را به عنوان یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های انتظارات تورمی در نظر گرفت. انتخاب نرخ ارز به عنوان لنگر انتظارات تورمی در قالب رژیم پولی تثبیتی و هدف‌گذاری بر نرخ ارز به ترتیب به علت کسری مستمر خالص پس‌انداز ناخالص بخش عمومی، سلطه مالی، سرکوب مالی و همچنین کسری مقطعی جریان نقدی تراز پرداخت‌های ارزی در اقتصاد ایران ناپذیراست.

البته ذکر این نکته نیز ضروری است که استفاده از سیاست‌های پولی برای کنترل نرخ ارز و کاهش نوسانات آن می‌تواند مؤثر باشد و به موازات باید انضباط پولی و مالی بانک مرکزی و دولت برقرار باشد و همچنین کاهش نوسانات نرخ ارز فراتر از تورم نیز در گرو کاهش ریسک‌های سیاسی و تقویت وضعیت تراز پرداخت‌هاست. تنوع بخشی به سبد ارزی، توسعه مبادی وارداتی و اجرای سیاست‌های تجاری هم‌راستا با سیاست‌های ارزی نیز می‌تواند به تحقق هدف ایجاد ثبات در بازار ارز کمک شایانی کند.

به نظر می‌رسد این گروه از افراد که دائماً در شیپور آزادسازی فنر فشرده شده ارز می‌دمند یا اطلاعی از متغیرهای بنیادین اقتصاد ایران ندارند و نسبت به تحلیل آن علم کافی را ندارند یا اینکه به واسطه ذینفع بودن در گران کردن نرخ ارز، تلاش می‌کنند نرخ ارز را به عنوان لنگر انتظارات تورمی افزایش دهند و به تبعیت از آن، بازارهای مالی و دارایی نیز انتهاباتی را تجربه کند تا به این واسطه نوسان‌گیری و کسب سود کنند. شرکت فنرسازی ارز این گروه از افراد اما در مقطع کنونی به مخروبه‌ای تبدیل شده است و حرف آنها خریدار ندارد. تحلیل‌های سوگیرانه این افراد و تلاش برخی رسانه‌های مخالف دولت در بازنشر و ضریب دادن به آنها، ناشی از صف‌کشی همه‌جانبه برای تهییج انتظارات تورمی در جامعه است تا مهار تورم میسر نشود.

توهم فشرده شدن فنر نرخ ارز

برخی در شرایطی در توهم فشرده شدن فنر نرخ ارز هستند که اساساً از نگاه علمی امکان این اتفاق در حال حاضر ممکن نیست؛ ادعای سرکوب نرخ ارز زمانی منطقی است که چند سال بی‌دربی نرخ ارز ثابت باشد اما شاخص قیمت‌ها و نرخ رشد نقدینگی مدام افزایش یابد، اما در سال‌جاری شرایط متفاوتی بوده است به‌طوری که نرخ نقدینگی روندی نزولی داشته و شیب افزایش شاخص قیمت‌ها نیز نزولی بوده و همزمان نرخ دلار نیز در کردیدوری معین ثابت بوده است.

موج‌سازی دلان را رمز فنر ارزی

دلان و سوداگران با ارائه تحلیل‌های غیرعلمی نسبت به آینده نرخ دلار سعی می‌کنند انتظارات تورمی را تهییج کنند و با بازی رسانه‌ای آنها نیز با نیت‌رهایی همچون «پیش‌بینی ترسناک یک کارشناس از آینده بازار ارز، دیر یا زود فنر ارز‌ها می‌شود، منتظر دلار ۷۵ هزار تومانی باشیم، زنگ خطر جهش فنر ارز، فنر ارز چه زمانی آزاد می‌شود؟...» به این فضا دامن می‌زنند و سعی می‌کنند در ذهن عموم جامعه این دیدگاه اشتباه شکل بگیرد.

مصادیقی از متوهمان فنر ارزی

گروهی از افراد به نظر می‌رسد به دلیل ذینفع بودن در گران شدن نرخ ارز، شروع به ادبیات‌سازی نسبت به موضوع موهومی فشرده شدن نرخ ارز کردند و سعی می‌کنند با ایجاد این ذهنیت تقاضای کاذب در بازار ارز ایجاد کنند تا التهاب‌ها را به بازار ارز بازگردانند.

با توجه به ثبات نرخ دلار در سال جاری، برخی سوداگران که در بازار ارز و بازارهای همسو نتوانستند سودهای موهومی کسب کنند با حربه «فنر ارزی» سعی دارند انتظارات تورمی را تهییج کنند

نزولی تورم و سایر مؤلفه‌های اثرگذار بر نرخ ارز است. مؤلفه‌های داخلی بازار ارز همچون افزایش درآمدهای ارزی دولت، تولید داخل، دسترسی ایران به منابع ارزی مسدود شده در کره جنوبی، عراق و لوکزامبورگ، توافقات بانکی با کشورهای منطقه، اتصال به شبکه جایگزین سوئیفت و روند مثبت شاخص‌های کلان اقتصادی گواہ تداوم تثبیت قیمت ارز است.

«ایران اقتصادی» بررسی کرد: چه جریان‌هایی به دنبال گران کردن ارز هستند؟

سهامداران فنر موهوم ارز

گزارش

کلان و بازار ارز ایران عملیات روانی را در دست‌ورکار قرار داده‌اند، تأکید کرد که فعالان اقتصادی به فنرهای خیالی جهش نرخ ارز توجهی نکنند. رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه دشمنان برای ایجاد اخلال در اقتصاد کلان و بازار ارز ایران عملیات روانی را در دست‌ورکار قرار داده‌اند، تأکید کرد که فعالان اقتصادی به فنرهای خیالی جهش نرخ ارز توجهی نکنند. تأکید محمدرضا فرزین به فنرهای خیالی

جهش نرخ ارز در شرایطی است که با توجه به ثبات بازار دلار در سال جاری، برخی افرادی که در بازار ارز و بازارهای همسو مانند طلا، سکه، مسکن و خودرو با ایجاد تقاضای سفته‌بازانه سودهای موهومی کسب می‌کردند در مقطع کنونی نقره‌داغ شدند و از هیچ‌گونی تلاشی در راستای تهییج انتظارات تورمی با لنگر قرار دادن نرخ ارز فروگذار نیستند. این افراد که با حربه «فنر ارز» یک تحلیل خیالی ارائه می‌کنند،

رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران:

توتال یک دلار هم وارد ایران نکرد

در سال‌های بعد از برجام توتال وارد فاز ۱۱ پارس جنوبی شد؛ ارزش سرمایه‌گذاری یکباره بیش از چهار میلیارد دلار اعلام شد اما عملاً یک دلار هم وارد نشد و آن مجوز باطل شد، البته این باطل‌شده‌ها از آمار حذف‌نمی‌شد. رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران با بیان اینکه توتال بعد از برجام حتی یک دلار هم در ایران سرمایه‌گذاری نکرد، از جذب ۹.۲ میلیارد دلار سرمایه خارجی از ابتدای دولت سیزدهم خبر داد و گفت: در دو سال گذشته ۱۷۰ درصد رشد سرمایه‌گذاری خارجی داشتیم.

علی فکری در برنامه صف اول با اشاره به تغییراتی که در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی در دولت سیزدهم نسبت به پیش از آن رخ داده است، اظهار کرد: اما این هنوز برای ما رضایتبخش نیست و ما هنوز خیلی باید کار کنیم تا اینکه به آن نقطه مطلوب موردنظر خودمان برسیم. وی افزود: از ابتدای دولت تا امروز جذب سرمایه‌ما به صورت مصوب یعنی طرح‌های سرمایه‌گذاری که طرف‌های خارجی ابراز علاقه‌مندی و بخش‌هایی از سرمایه‌شان را

هم وارد ایران کردند ۹.۲ میلیارد دلار بوده که در مقایسه با گذشته بسیار متفاوت است. **جذب ۴.۲ میلیارد دلار سرمایه خارجی در سال گذشته** معاون وزیر اقتصاد بیان کرد: فقط در سال ۱۴۰۱ نزدیک به ۴.۲ میلیارد دلار جذب سرمایه خارجی داشتیم که در مقایسه با سال‌های قبل از آن رشد قابل‌توجهی داشت، در این دوره ما حدود ۱۷۰ درصد رشد سرمایه‌گذاری را شاهد بودیم که خوب این خیلی متفاوت با گذشته است، اما اینکه خود این رقم برای ما رضی‌کننده است؛ خیر. فکری درباره قطعی شدن ۹.۲ میلیارد دلاری جذب سرمایه‌ای که به آن اشاره شد، اظهار کرد: به استثنای ۳ میلیارد دلاری که مربوط به هشت‌ماهه اول دوره سیزدهم است و همچنان در جریان است، ۶ میلیارد دلار آن به‌طور قطعی انجام شده است. رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران گفت، می‌توان برای هر سال حدود ۱۰ میلیارد دلار هدف‌گذاری کرد که البته تحقق آن بستگی

به این دارد که ما چطور می‌توانیم شرایط را برای ورود این سرمایه‌های خارجی فراهم کنیم. وی با اشاره به کاهش رشد سرمایه‌گذاری در ایران در این دو سال رخ داد، نتیجه تغییر رویکرد بود و ما به سمت کشورهای واقعی سرمایه‌فرست که می‌توانند در ایران با ما همکاری کنند، حرکت کردیم؛ به جای اینکه منتظر بمانیم برای اینکه کسانی که به هر دلیلی از جمله دلایل سیاسی وارد ایران نشوند. فکری ادامه داد: یک سرمایه‌گذار در حوزه‌های نفت و گاز می‌تواند توتال فرانسه باشد، یک سرمایه‌گذار در حوزه نفت و گاز می‌تواند زد ان واستوک یا یکی از شرکت‌های روسی باشد، اینکه شما به سمت کدام یک از اینها حرکت کنید، مهم است.

توتال بعد از برجام یک دلار هم در ایران سرمایه‌گذاری نکرد

رئیس کل سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران گفت: اینکه شما به سمت کشوری بروید که برای

اینکه بخواهد وارد سرمایه‌گذاری بشود، ده‌ها شرط می‌گذارد و بعد هم آخ‌رش معلوم نیست از سمت قدرت‌های بزرگ‌تری مثل آمریکا اجازه پیدا کند که وارد ایران بشود؛ یا نه؟ قطعاً نتیجه‌بخش نیست. وی یادآور شد: سال‌های بعد از برجام توتال وارد فاز ۱۱ پارس جنوبی شد؛ ارزش سرمایه‌گذاری یکباره بیش از چهار میلیارد دلار اعلام شد اما عملاً یک دلار هم وارد نشد و آن مجوز باطل شد، البته این باطل‌شده‌ها از آمار حذف‌نمی‌شد. فکری تأکید کرد: اکنون آمارهایی را اعلام می‌کنیم که بخشی از سرمایه حداقل وارد ایران شده و کار سرمایه‌گذاری شروع شده باشد؛ روس‌ها در پروژه نفتی وارد شدند و ۲.۷ میلیارد دلار پروژه‌ای است که آنها شروع کردند. بخشی از سرمایه‌های آنها وارد شد و کار در استان ایلام الان شروع شده‌است. معاون وزیر اقتصاد بیان کرد: دیگر اینطور نیست که صرفاً کاغذی در سازمان سرمایه‌گذاری باشد و بعد از مدتی هم این کاغذ بی‌اعتبار و خارج شود، البته به معنی این نیست که الان دیگر اصلاً سرمایه‌گذاری‌های غیرمعتبر نداریم بلکه

نهادهای مرتبطی که مجوزها را صادر می‌کنند، از طریق تسهیل کار در حوزه‌های مختلف، بتوانیم این آمار به عنوان مثال ۶ میلیارد دلاری را به واقعیت برسانیم.

فقط سرمایه‌ها به منشأ خارجی رادر آمار محاسبه‌می‌کنیم

فکری در پاسخ به اینکه آیا ایرانیان خارج از کشور هم جزو آمار سرمایه‌گذاری خارجی شما به حساب می‌آید؟ توضیح داد: در صورتی که منشأ ارزشان خارجی باشد، وگرنه ما به عنوان سرمایه خارجی محسوب نمی‌کنیم. همچنین خارجی‌هایی هم داریم که می‌آیند از داخل ایران سرمایه‌هایی را جذب می‌کنند و در کشور سرمایه‌گذاری می‌کنند که در آمار ما نیست. رئیس سازمان سرمایه‌گذاری در مورد

